

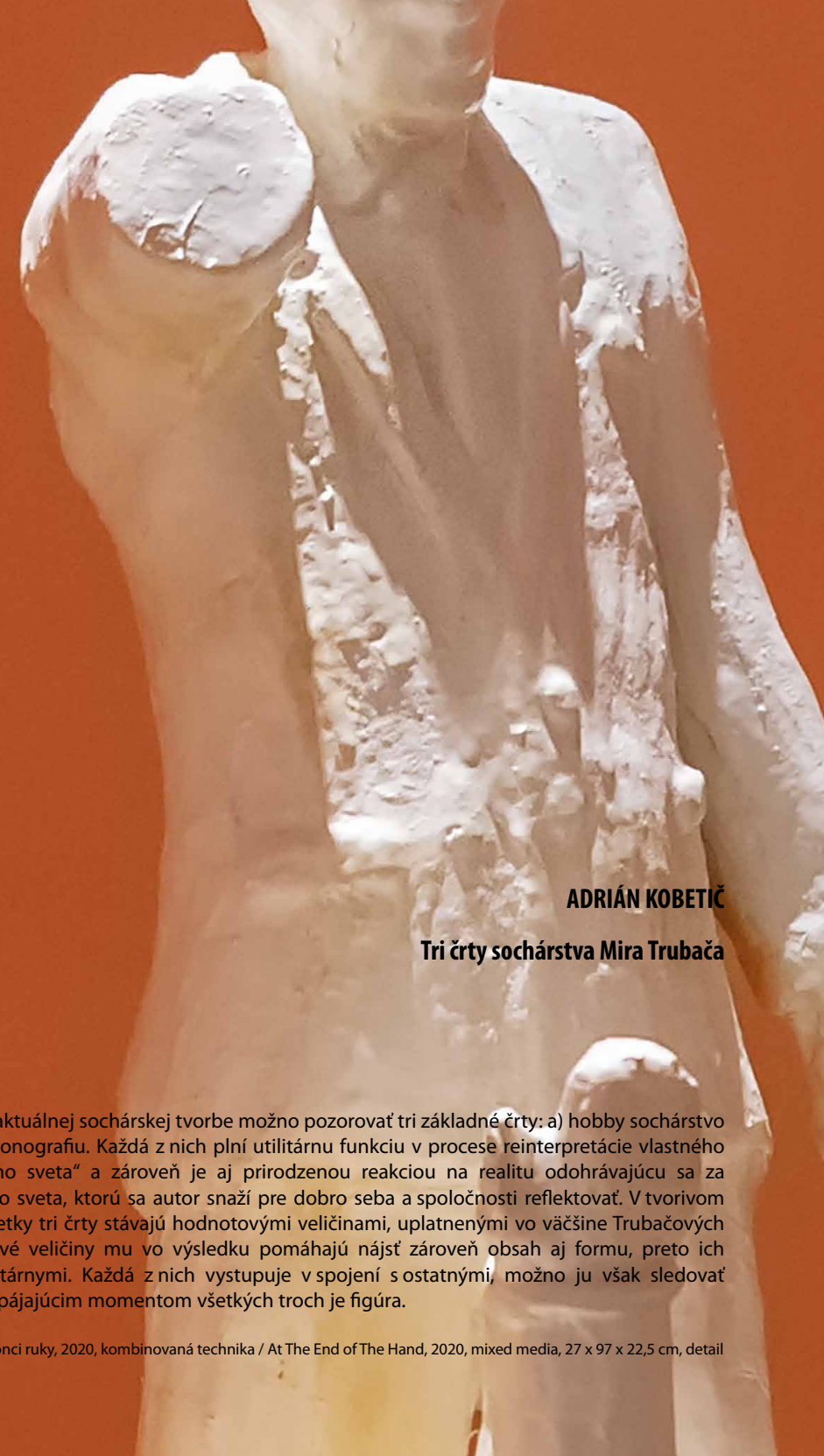
ADRIÁN KOBETIČ

Three Features of Miro Trubač's Sculpture

Annotation

The work of Miro Trubač (b. 1986) centers on figural narrative sculpture and small statues. Adrián Kobetič interprets his work in three aspects: hobby sculpture, irony, and work with iconography. Here hobby sculpture is understood as a that which makes a theme of the intimacy of the home, as well as the minute scale of the statues, which can be created at home without much demands in terms of space and technology. Trubač employs irony as a tool of communication, by which means he swaps around the roles of individual actors in his sculpted scenes, or shifts the motif into a diametrically different context, thus building a situational paradox that creates a vision of sarcasm. Iconography gives Trubač the chance to reinterpret tried and true solutions from art history, thus detracting from the original motif and imputing to it something new and diametrically opposed or reworking sacred or profane motifs with a visual language that is non-historical and contemporary.

Adrián Kobetič (b. 1995) completed studies in the History and Theory of Art at Trnava University's Faculty of Philosophy and Arts, participating in study stays at Masaryk University in Brno and Pontificia Università Gregoriana in Rome. He works with medieval as well as contemporary art, for which he has prepared multiple exhibition projects. He is currently working as City Curator in Trnava while completing his doctorate at the Institute of Art History of the Slovak Academy of Sciences and the Faculty of Philosophy and Arts at Trnava University. He lives in Trnava.

ADRIÁN KOBETIČ

Tri črty sochárstva Mira Trubača

V Trubačovej aktuálnej sochárskej tvorbe možno pozorovať tri základné črty: a) hobby sochárstvo b) iróniu, c) ikonografiu. Každá z nich plní utilitárnu funkciu v procese reinterpretácie vlastného „chlapčenského sveta“ a zároveň je aj prirodzenou reakciou na realitu odohrávajúcu sa za hranicou tohto sveta, ktorú sa autor snaží pre dobro seba a spoločnosti reflektovať. V tvorivom procese sa všetky tri črty stávajú hodnotovými veličinami, uplatnenými vo väčšine Trubačových prác. Jednotlivé veličiny mu vo výsledku pomáhajú nájsť zároveň obsah aj formu, preto ich nazývam utilitárnymi. Každá z nich vystupuje v spojení s ostatnými, možno ju však sledovať aj nezávisle. Spájajúcim momentom všetkých troch je figúra.

Miro Trubač: Na konci ruky, 2020, kombinovaná technika / At The End of The Hand, 2020, mixed media, 27 x 97 x 22,5 cm, detail

Miro Trubač: Na konci ruky, 2020, kombinovaná technika / At the End of The Hand, 2020, mixed media, 27 x 97 x 22,5 cm. Foto: Peter Kováč

Figurálnosť v Trubačovej tvorbe znamená možnosť vytvárania naratívu, v ktorom je figúra príbehovným prvkom. Dalo by sa povedať, že tvoriť figurálne predstavuje pre Trubača schopnosť organizovať scénu, ktorej je režisérom. Základom princípu jeho naratívneho koncipovania zobrazeného je zastavenie scény v momente tesne pred vyvrcholením deja. Tým dáva autor možnosť divákovi scénu čítať ako príbeh napriek tomu, že je statická. Divák môže dedukovať, čo jej predchádzalo, i to, ako sa bude vyvíjať. Takéto konštruovanie môže súvisieť na jednej strane s tradíciou figurálneho sochárstva, ktorej korene možno vysledovať až do antiky, a na druhej strane s filmovými a komiksovými zdrojmi, z repertoára ktorých autor opakovane čerpá. Priznáva svoj vzťah k hrdinským príbehom s archetypálnymi prvkami, ktoré refiguruje pre potreby autorského rozprávania.

Hobby sochárstvo sa dá chápať ako práca s domácim prostredím a jeho intimitou. Priestor domova autorovi ponúka množstvo spomienok vystupujúcich do popredia pri jeho retrospektívnom premýšľaní. Potreba prehodnotenia situácií zahalených detskou naivitou

Miro Trubač: Rušenie, 2019, kolorovaný epoxid / Disturbia, coloured epoxide, 79 x 127 x 30 cm. So súhlasom A Pick Gallery

Miro Trubač: Vlast', 2019, kolorovaný epoxid, ónyx / Homeland, 2019, coloured epxide, onyx, 31 x 18 x 10 cm.
So súhlasom A Pick Gallery

Miro Trubač: Duch Svätý, 2019, kolorovaný epoxid, bronz / Holy Spirit, 2019, coloured epoxide, bronze,
35 x 15 x 43 cm. So súhlasom A Pick Gallery

sa mení na ukávanie niektorých bizarností života vo vnútri bežnej rodiny. Toto prostredie považuje autor zároveň za ideálne pre svoj umelecký výskum, pretože je mu ako introvertovi najbližšie. Na druhej strane si uvedomuje, že jeho domov je späť s ťaživou situáciou straty otca, ktorá v ňom evokuje naliehavú potrebu sebaidentifikácie. K tejto traumatickej udalosti sa čiastočne viaže aj téma maskulinity, objavujúca sa v jeho novej tvorbe. Okrem námetov ponúka hobby sochárstvo aj formálne parametre výsledných diel. Trubač ho chápe ako tvorbu, ktorú determinuje nielen bezprostredne dostupný materiál, ale aj možnosti domáckej výroby (sám o tomto fenoméne hovorí ako o J.R.D., je robené doma). Nadväzuje tak na tradíciu „domácich majstrov“, typickú pre osemdesiate a deväťdesiate roky minulého storočia, v ktorých vyrastal. Takýto tvorivý prístup určuje aj drobnú mierku plastík, priestorovo a technologicky nenáročne realizovateľných. Vďaka tomu nie sú zatažené monumentalitou ani prílišnou pompéznosťou. V neposlednom rade v súvislosti s hobby sochárstvom rozvíja prácu s odpadovým materiálom, ktorý zostal z nejakej predchádzajúcej činnosti. Z neho recykláciou tvorí neplánované objekty, uchovávané tzv. reziduálne, alebo zostatkové idey. Tie sú často len fragmentmi, ale kombinovaním ich následne posúva do nových významov.

Irónia, chápaná ako posun významu zobrazeného do priam až pejoratívnych rovín je typickým jazykom Trubačovho sochárstva. Využíva ju ako komunikačný nástroj, prostredníctvom ktorého vo vnútri sochárskych scén zamieňa úlohy jednotlivých aktérov, alebo námet posúva do diametrálne odlišného kontextu, čím buduje situačný paradox tvoriaci obrazový sarkazmus. Týmto výmenami poukazuje na vzťahy, ktoré si divák pri všednom pozorovaní nevšimá. Inokedy využíva princíp irónie tak, že tvorí námety, ktoré sú výsledkom doslovného zobrazenia ustálených slovných spojení či synonymických významov slov (napr. *Hračka*, *Malé kráľovstvo*). Irónia sa objavuje aj v tých najzávažnejších témach, problematizujúcich existenčné otázky autora. Využíva ju ako spôsob prirodzeného zľahčovania ťaživej podstaty problému. Ide o oslobodzujúci moment, pomáhajúci tému prijímať, ale aj sprostredkovať. Trubač ju využíva aj v obrazovej deformácii osobných spomienok, čo možno chápať ako ich transformáciu na komické, ľahšie stráviteľné scény, ktoré sa opakovane objavujú v jeho retrospektívach.

Ikonografiu – súbor motívov z dejín umenia využíva Trubač dvojako – buď formálno-asociatívnym, alebo naratívno-analogickým spôsobom. Ikonografické námety spracováva tak, že ak evokujú niektoré z obrazov uložených v jeho pamäti, refigurujú ich pre účely vlastného naratívu (napr. motív Adama a Evy, sv. Sebastiana). Ikonografia tým, že je repertoárom scén, znamená pre Trubača zdroj formálnych inšpirácií, ktoré sa spájajú s jeho konkrétnymi zážitkami v podobe zábleskov spomienok. Pôvodným námetom často významy úplne odoberá a prisudzuje im nové, diametrálne odlišné (napr. *Atlas*, *Ak ti niečo spôsobuje bolesť, utni to*). Ikonografia ponúka Trubačovi overené riešenia z dejín umenia, uložené v externej a operačnej pamäti diváka, čo znamená, že divák dokáže s dielom na základe predošlej skúsenosti lepšie komunikovať. Inak s ňou pracuje, keď sakrálne či profánne námety spracúva nehistorickým, súčasným vizuálnym jazykom (napr. *Modrá krv*, *Saturn – nehoda na ceste do neba*). Jeho prístup k tvorbe je „ikonografický“ aj v tom, že pri jej počiatku existuje pomyselný text, rozprávanie, z ktorého vzniká. Možno ho interpretovať na základe jednotlivých atribútov. Po identifikácii námetu možno tiež pokračovať v interpretácii ďalej, k ikonológii, bližšie k psychologickým, sociálnym či iným významom zobrazenia.

Adrián Kobetič (*1995) študoval dejiny a teóriu umenia na Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity. Absolvoval študijný pobyt na Masarykovej univerzite v Brne a na Pontificia Università Gregoriana v Ríme. Zaoberá sa stredovekým a súčasným umením, v rámci ktorého pripravil viacero výstavných projektov. V súčasnosti pracuje ako mestský kurátor v Trnave a zároveň je doktorandom v Ústave dejín umenia Slovenskej akadémie vied a na Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity. Žije v Trnave.

Miro Trubač: Keď čokoľvek spôsobuje bolesť, odrež to, 2020, drevo, PLA, 3D tlač, variabilné rozmery /When anything causing pain, cut it off, 2020, Wood, PLA, 3D print, variable dimensions. Foto: Peter Kováč

Miro Trubač: Keď čokoliek spôsobuje bolesť, odrež to, 2020, detail. Foto: Peter Kováč